

TRYPTYK GERMAŃSKI

Wiking tj. łupiący najmita

Orle pióra na hełmach z turzymi rogami
Na ryżych łbach brodaczy z trupimi trzeszczami,
Odziani w skóry zwierząt na śmigłych drakkarach,
Odkrywcy nowych łądów,¹ zwid mnichów w koszmarach.

Ot bajanie o capie w wełnianej czapinie,
Co go głód wygnał z nory na łodzie zbójeckie,
Okradłszy mnichów z drobiu, zżarłszy chłopskie świnie,
Z naczyń mszalnych jął złodziej rzemiosło kupieckie.

Czątek popiołu i wody, wioślarz² siły drwała;
Co zrabował -zhandlował na targach arabskich;
Za srebro: futra, Słowian albo kief narwala;
Postrach klasztorów, brańców i łowca łkań babskich.

"Najbrudniejsze stworzenia"³ pod niebem północy
Okrzeptszy w końcu poszli w służby na żołąd grecki.⁴
Dziś ich zasługi pieją współcześni prorocy,
Chociaż jeno grabili lud boży i świecki.

---

¹ Wg islandzkich sag (*Eiriks saga rauða* i *Grænlandinga saga- spisanych w XIII w.*), ok 1000 r. Leif Eriksson syn zbója Eryka Rudego i brat Thorvalda, wódz Wikingów z Grenlandii, popłynął na zachód, by szukać szczęścia i dotarł do Markland, Helluland (?), a stąd na południe do Vinland(?). Łąd ten dekadę wcześniej miał oglądać Bjarni Herjólfsson, który opowiedział o tym Leif'owi. W 1960 r. dwóch norweskich naukowców: H. i A. Ingstad odkopało na Nowej Fundlandii "obóz Wikingów" (L'Anse aux Meadows). Dowodami ich bytności mają być znalezione na Ziemi Baffina dwa kawałki sznurka z przędzy, która ponoć ma pewne podobieństwo do tkanej przędzy przez Wikingów na Grenlandii w XIVw. Nadto fragmenty skóry szczura ze Starego Świata, fiszbinowa łopata podobna do używanej na Grenlandii oraz ociosane kamienie (w Skanii do X w. dużo się z kamienia budowało☺); wreszcie mikroskopijne pasemka brązu i mosiądzu na „osełce” (Tanfield Valley, by Nanook?). Badania radiowęglowe wykopanych tam organicznych przedmiotów wykazały jednak, że „obóz” był zamieszkały na długo przed 1000 r. Choć Wikingowie mieli walczyć z miejscowymi i między sobą, żadnego ich szkieletu lub choćby kości, uzbrojenia etc. nie znaleziono (Pat Sutherland vs. Robert Park/ zob. Point Rosee S.Parcak,D.Bolender). Zapewne jednak Thorfinn Karlsefni i Gudridur handlowali z Inuitami (Eskimosami) Dorset lub Thule „Skraelingami” na Grenlandii.

² Niemce zwali ich *Ascomanni*, tj. „ludzie popiołu” a Celty „ludzie wody” (*Lochlannach*). Słowianie zaś za Greckimi mnichami określali ich *Rhosami* (gr. Ρῥῶς)- "wioślarze." zob też Roslagen.

³ Postępujący w 922 r. na północ Ibn Fadlan w swych zapiskach z podróży określił spotkanych wikingów m.in. jako „...najbrudniejsze stworzenia Allaha”, co - jak twierdzą oponenty - jest o tyle niesprawiedliwe, że plemiona Skandii ponoć robiły raz na tydzień pranie (sobota- wg. niektórych badaczy ma niby znaczyć dzień prania- ale skąd kalendarz w Scanii?), a napatrzwszy się w Konstantynopolu na łaźnie, urządzili sobie później w beczkach saunę fińską. Nadto perski podróżnik ibn Rustah miał nieco korzystniejsze dla Wikingów wrażenia ze swej podróży do Waregów na Rusi.

⁴ Najemnicy cesarza rzymskiego Bizancjum.

Rogeriada

Zdawna świat chwali sławne Rogera zasługi,
Bo pokonać potrafił gnuśnych Saracenów,
Gdy sprytem zgniótt ich, wnosząc sycylijskie rugi:
Zmierzch muzułmanów zlanym pianem krwawych trenów.

Roger -żołdak lombardzki, szczwany wódz normański,⁵
Wsparty papieską⁶ łaską i sztabem kleryków,⁷
Wraz z braćmi⁸ wojnę świętą wszczął na Anioł Pański,
Goniąc z Italii mułtów i grzech schizmatyków.⁹

Tak pod sztandarem Matki Boskiej,¹⁰ dzikie hordy
Znęcone bogactwami sytego południa,
Przegnały rząd Bizancjum i Arabów ordy,
By ich na wieki z hukiem wchłonęła dusz studnia.¹¹

Po trzech dekadach bojów kościół katolicki
Objął władztwo Sycylii wraz z majątnościami;¹²
Meczety i świątynie -pomiot heretycki,¹³
Urosły na kościoły z Maryi łaskami.

Ręce i myśl Bizancjum wsparte mniszą pracą
W murach dawnych meczetów utkały Chrystusa,
A pałace emirów wziął Roger ladaco;
Wszak skarby dla wikingów najmilsza pokusa.

Czasy te normańskim zwą późniejsze dzieje,
Choć ład ojczysty Hialtta¹⁴ nie rodził artystów,¹⁵
Odziani w cudze stroje, prąc na własne reje,
Rozpłynęli się w kraju greckich humanistów.

---

⁵ Normanowie (Norrmaen, ludzie północy) - wikingowie -ze Skandynawii -później – od X wieku głównie mieszańcy norwesko-franko-galijscy, nawróceni przez Kościół katolicki na chrześcijaństwo.

⁶ Papież Mikołaj II 1058 -1061

⁷ Organizacją, administracją, nauką i sztuką na odbitej z inspiracji Kościoła z rąk Arabów Sycylii, zajmowali się katoliccy mnisi. Normanie nieśli miecze i topory, rzymscy mnisi całą resztę.

⁸ Synowie normańskiego watażki Tankreda: Wilhelm, Drago, Onufry i Robert Guiscard byli najemnikami książąt lombardzkich, walczących w południowej Italii przeciw Bizancjum.

⁹Wzajemne obłożenie się klątwą przez Kościoły Wschodni i Zachodni w 1054 r.

¹⁰ Papież Mikołaj II podarował Rogerowi na wojnę na Sycylii sztandar z wizerunkiem Maryi i Jej syna.

¹¹ Studnia Duszy to jaskinia na Wzgórzu Świątynnym w Jerozolimie pod Kopułą na Skale, gdzie dusze zmarłych mają oczekiwać na sąd ostateczny.

¹² Roger był wasalem Roberta Guiscarda (Spryciarza), który również z Sycylii był wasalem papieża.

¹³ Herezję w pierwotnym znaczeniu rozumiano jako odrębną sektę religijną albo szkołę filozoficzną.

¹⁴ Hialti (Hialt) -norweski wiking (łupieżca), dziad lub pradziad Rogera.

¹⁵ tj. twórców tzw. stylu normańskiego w sztuce, który był dziełem nie Normanów, ale ludów przez nich podbitych.

Schizofrenia Niemiaszka

Skąd Szkop tak tęskni laurów rzymskiego imperium,
Tak łasi się do glorii Italii i Rzymu,¹⁶
Lezie niechciany z dzidą w granice *pomerium*,¹⁷
By płowy łeb okadzić w chrzcie wiecznego dymu.

Ot wobec nędzy własnej, wdział się w cudzą szatę,
Udrapowany w togę, wieniec wcisnął w skronie;¹⁸
Tak strojony zrzucił skóry i germańską szmatę,
Wzniósł ramie pozdrowienia na marsowe błonie.

Szamocząc się przeciw między wstydem swych korzeni,
A pychą ze zdobyczy, wciąż antycznych łupów,
Wydrwiony wzgardą rzymian, skłęty przodków cieni,
Jął szukać pozór nimbu wśród rodzimych słupów.

Wszak przygniecion ciężarem cesarów potęgi,
Z rzemiosła wniósł Walhalle¹⁹ na wzór świątyń greckich;
I choć i tą skradł Skandii,²⁰ wyzbył się siermięgi,
Tworząc sztuczny panteon herosów niemieckich.

---

¹⁶ zob. obraz J.F.Overbeck`a, *Italia i Germania*, 1828 r.

¹⁷ W obręb *pomerium* - granic Rzymu, nie mieli prawa wchodzić *hostes populi Romani* (wrogowie ludu rzymskiego, np. Germanie).

¹⁸ *Sacrum Romanum Imperium " Nationis Germanicae"*

¹⁹ zob. Salę bohaterów w Donaustauf.

²⁰ Walhalla- komnata wojowników, występuje tylko w mitach Skandynawii.